

Consiliul Județean Harghita

RO-530140 Miercurea Ciuc, Piața Libertății, nr. 5

Tel.: +4-0266-207700, Fax: +4-0266-207703, info@judetulharghita.ro, www.judetulharghita.ro

APROAPE totul **D**Espre REGIONALIZARE workshop

Miercurea-Ciuc, 27 martie 2013.

Cuprins

1. Invitație la dezbatere	2
2. Prezentarea domnului Borboly Csaba, președintele Consiliul Județean Harghita	3
3. Prezentarea domnului Cseke Attila, deputat UDMR	6
4. Prezentarea domnului dr. Csák László, specialist în dezvoltare teritorială: Regionalizare pentru o Românie competitivă	9
5. Recomandările workshop-ului	13
6. Dispozițiile administrative ale Comisiei UE cu privire la dezvoltarea unui Acord de Parteneriat și a unor programe în România, în perioada 2014-2020	14

CONSILIUL JUDEȚEAN HARGHITA
BIROUL DE ANALIZĂ ȘI SINTEZĂ

Invitație la dezbatere

În implementarea politicii de coeziune a UE și a politicii regionale proprii, România nu a avut mari succese. În opinia noastră indicatorul succesului nu este rata de absorbție a fondurilor europene, ci reducerea disparităților regionale: iar în acest domeniu, rezultatele pot fi contestate, deoarece de la adoptarea legii dezvoltării regionale din anul 2004, aceste disparități au crescut.

Analiza reală a situației, din punct de vedere politic și profesional nu a avut loc, astfel în procesul de pregătire pentru perioada de programare 2014-2020 nu au fost luate în considerare rezolvarea problemelor din domeniul coeziunii. Disputele regionale care au loc în prezent și care au ca obiect trasarea granițelor regionale și stabilirea centrelor regionale, nu oferă posibilitate pentru ca România să învețe din propriile greșeli și pentru elaborarea unei structuri regionale îmbunătățite, necesare în perioada următoare de finanțare.

În această ordine de idei, Consiliul Județean Harghita organizează acest workshop, intitulat *APROAPE totul DEspre REGIONALIZARE*, în vederea elaborării unei analize reale, din punct de vedere profesional și politic. În opinia noastră, elaborarea propunerilor pentru perioada 2014-2020 ar trebui să pornească de la găsirea unor răspunsuri la următoarele întrebări:

1. Coeziunea internă actuală a regiunilor este slabă, se poate demonstra fără echivoc că orașele mari, care au un potențial de dezvoltare economică mai accentuat, absorb fondurile în detrimentul orașelor mai mici și a zonelor rurale. Această problemă se poate rezolva prin formarea unor regiuni mai mici?
2. În România implementarea propunerilor formulate în privința parteneriatelor urban-rural prin Agenda Teritorială a UE și ESDP nu a avut loc, nu s-au format sinergii între orașele mari și hinterlanduri. Ce formă de organizare a regiunilor contribuie cel mai eficient la realizarea acestor obiective?
3. Formare unei structuri teritoriale policentrice nu este doar un obiectiv extern, ci este o atribuție codificată prin planul național de amenajare a teritoriului. Structura regională actuală și managementul programelor de dezvoltare nu a luat în considerare aceste puncte de vedere și reglementări. Care ar fi acele atribuții de management, de gestionare care ar înlesni formarea structurii policentrice?
4. Există riscul ca în perioada de programare 2014-2020, România să aibă un sistem regional și de dezvoltare inadecvat, similar celui existent în prezent. Cum pot fi combătute aceste lacune de competență și de planificare?
5. Argumentele etnice limitează în prezent reforma reorganizării teritoriale din România. Dacă facem abstracție de acest punct de vedere etnic, ca principiu de organizare teritorială, se poate asigura ca reorganizarea regională să nu se bazeze pe criteriul etnic, să nu se împotmolească din cauza unor argumente și conflicte etnice?
6. Eșecul politicii regionale actuale nu a avut loc din motive de administrație publică. Este chiar absolut necesar ca regiunile să aibă atribuții administrative, dacă reforma regională are ca scop principal realizarea obiectivelor de coeziune?

Borboly Csaba, presedintele, Consiliului Județean Harghita

Propuneri și opinii

- **Discursul forțat:** dezbaterile profesionale și științifice pe tema regionalizării au fost inițiate de sfera academică și societatea civilă. Forțată de această inițiativă, sfera politică nu a mai putut ocoli subiectul. În această dezbatere trebuie să intervină și să-și ceară un rol activ și consiliile locale, autoritățile publice locale. Acestea au responsabilitatea de a asigura cadrul necesar pentru consultările publice la nivel local, respectiv a informa populația despre procesul regionalizării și ca opinia și voința comunității locale să fie reprezentantă în mod corespunzător în acest proces.

Consiliul Județean Harghita a inițiat deja această consultare publică, a supus consultării publice documente și propuneri privind regionalizarea și reforma administrativ-teritorială. Destul de rapid au venit feedback-urile pozitive, am găsit parteneri în această dezbatere, fapt evidențiat și de evenimentul la care astăzi participăm.

- **Singurul lucru sigur în privința regionalizării, este faptul că totul este confuz:** nu este clarificat modul în care se va desfășura acest proces, politicieni, prin declarațiile oficiale sau mai puțin oficiale, nu au făcut altceva, decât să introducă o stare de confuzie în rândul populației și a profesioniștilor din domeniu. Totul pare ca un test de reacții, de limite de toleranță, în locul pregătirii unor propuneri bazate pe argumente științifice și profesionale.

leșirea din această situație confuză este reprezentată doar de argumentele profesionale. Sunt convins de faptul că dacă reușim să inițiem o dezbatere bazată pe date statistice și economice, pe argumente profesionale, atunci mai devreme sau mai târziu, sfera politicului se va conecta la această dezbatere.

- **Există o mulțime de declarații, poziții care creează diversiune, interpretări tendențioase:** este o responsabilitate mare și o sarcină grea ca întreaga dezbatere pe tema regionalizării să fie realizată într-un cadru corespunzător. Există o tendință de a amesteca această dezbatere cu teme și scopuri politice, încercând să se pună accentul pe un aspect naționalist și etnic a problemei regionalizării.

Scopul nostru este de a curăța această dezbatere de aceste influențe negative, pentru că suntem convinși că numai astfel putem realiza o dezbatere onestă, pragmatică. La o asemenea dezbatere am căutat și vom căuta, am găsit și vom găsi, am acceptat și vom accepta în continuare parteneri din orice zonă, orice localitate din România.

- **Indiferent de situație, de context, procesul de regionalizare și reformă administrativ-teritorială trebuie să fie orientat către cetățean:** a face regionalizare doar de dragul de a regionaliza, sau a corespunde unor normative, nu poate să reprezinte un obiectiv. În realitate, lucrurile indică o tendință de recentralizare. Dacă ne uităm prin prisma reformei administrative, atunci un obiectiv ar fi acela de a dezvolta o administrație publică mai servabilă, mai apropiată de nevoile cetățeanului, mai în slujba cetățeanului. Dacă privim procesul din latura dezvoltării regionale, din nou trebuie să avem în vedere

interesele și nevoile complexe ale comunităților locale. Populația vrea un nivel de trai decent, într-un context și mediu corespunzător, nu să emigreze în alte țări.

- **Intensificarea mișcărilor pro-regionale:** putem spune că este Cutia Pandorei, sau altceva, dar toți cei care se ocupă cu tema regionalizării trebuie să admită că interesele locale și regionale încep să fie tot mai prezente în această dezbatere, iar identitatea regională – indiferent dacă ea este una culturală, istorică sau de altă natură, este din ce în ce mai puternică. Va fi o greșeală mare înlăturarea acestora cu o soluție formală, pentru că acestea vor avea un rol activ în procesul regionalizării și în dezvoltarea regională.

- **Discursul politic este dominat de chestiuni privind hotarele regiunilor și soarta centrelor regionale:** Acest lucru este de înțeles din partea politicianilor. Și eu sunt om politic, dar consider că trebuie să dezbaterem problemele în fond și trebuie să prioritizăm lucrurile. Pentru mine mai importantă este dezbaterea despre competențele viitoare ale regiunilor, modul de împărțire al atribuțiilor între guvernul-central, regiuni și consiliile județene și locale.

De asemenea se vorbește foarte puțin despre modul în care se vor lua deciziile în structurile regionale. Se discută puțin și despre rolul regiunilor în coeziunea teritorială, despre rolul lor în dezvoltarea economică, exceptând sarcinile privind atragerea fondurilor europene.

- **Țara și guvernul trebuie să aleagă!** Între modelul care servește echilibrul în relația zonelor rurale și urbane, și modelele existente în America Latină, care facilitează ruptura între aceste două entități.
- **Avem nevoie de un sistem regional mai echitabil!** Analizele noastre arată că cei care au avut avantaje în structura actuală, sunt județele cu un GDP ridicat. Este un fapt care poate fi demonstrat în cazul tuturor regiunilor. Cel mai elocvent exemplu este cea al dezvoltării economice și al mediului de afaceri. Tocmai domeniile care ar trebui să servească coeziunea teritorială, să reducă discrepanțele dintre județe. Este dovadă clară a unei politici regionale eșuate.
- **Avem nevoie de regiuni mai mici și mai funcționale!** Regiuni care pot răspunde rapid și eficient, cu costuri reduse la sarcinile administrative, la nevoile populației. De regiuni pentru care este indicată pregătirea de strategii de dezvoltare regionale, pentru că au în spate sprijinul și acceptul comunității locale, astfel putând fi mobilizate și energiile, resursele locale.
- **Principiul gradualității:** în locul unei regionalizări pripite, recomandăm testarea noii structuri administrative.

Pasul 1: Reorganizarea regiunilor cu rol de planificare și statistică.

Pasul 2: Acordarea de noi competențe în domeniul dezvoltării regionale.

Pasul 3: Acordarea de competențe administrative, dacă acestea sunt sustenabile din punct de vedere administrativ și economic.

- **Și nu ultimul rând trebuie să ne pregătim pentru noua perioadă de programare:** trebuie să fim atenți și la ce se întâmplă în Europa. Care sunt acele noi fonduri, care pot fi accesate? Indiferent de structura

regională care va fi, noi, Consiliul Județean Harghita am început pregătirea strategiilor, proiectelor pentru perioada 2014-2020. Deși tema principală este regionalizarea, noi trebuie să fim puternici, pregătiți și la nivelul subregional. Folosindu-ne de experiențele din programul LEADER, dezvoltarea plasată sub responsabilitatea comunității locale poate fi un instrument eficient. Avem semnale că așa numitele dezvoltări place-based vor avea un rol mai accentuat în strategia Uniunii Europene, cum de altfel au un rol accentuat și proiectele de dezvoltare integrate. Trebuie să lucrăm, să colaborăm cu sfera economică și cu societatea civilă pentru dezvoltarea acestor proiecte integrate.

Cseke Attila, deputat

Este sau nu necesară crearea de regiuni administrative în România?

Necesitatea regionalizării României a devenit un subiect care ocupă, în ultimele luni, un loc important în dezbateră publică a societății românești. O amplă dezbatere despre un subiect atât de sensibil și cu efecte atât de complexe asupra organizării administrației publice românești, este cu atât mai necesară cu cât, este evident că orice reorganizare administrativ-teritorială a unei țări, nu se face pentru o perioadă scurtă, de un mandat politic și administrativ sau chiar 2-3 mandate. Dacă ne gândim că ultima reorganizare de acest gen a avut loc tocmai în anul 1968 – adică acum exact 45 de ani – este evident că și România se înscrie în această tradiție.

Ca membru al Uniunii Democrate Maghiare din România (UDMR) și reprezentant al acesteia în Comisia pentru administrație publică, amenajarea teritoriului și echilibru ecologic a Camerei Deputaților, dar și ca persoană care are experiență în administrația publică locală și centrală, aș dori să exprim câteva din considerentele pe care noi le considerăm importante a fi discutate în cadrul oricărei dezbateri publice pe tema unei eventuale regionalizări.

În primul rând, deși s-ar putea ca aparențele și tradițiile să înșele, noi credem în pregătirea și puterea de convingere a celor care sunt profesioniștii acestui domeniu și pot prezenta principii și idei privitoare la modalitățile de îmbunătățire a randamentului administrației publice din România. În viziunea noastră, **orice dezbatere și eventualele măsuri de implementare de proiecte în acest domeniu, trebuie să se bazeze pe criterii strict profesionale.** Orice greșală sau ingerință din orice parte ar veni, inclusiv politică, s-ar putea să rezolve pe moment un deziderat îngust, dar va lipsi România de perspectiva unei dezvoltări ample și continue. Dacă vom greși în acest proces, vom suferi cu toții, indiferent de convingeri politice, sociale sau identitare.

În ceea ce privește etapele pe care UDMR le vede necesare în eventuala reorganizare administrativ-teritorială a României acestea ar cuprinde, înainte de toate ca etapă obligatorie – **descentralizarea către consiliile județene și locale a majorității serviciilor deconcentrate județene ale ministerelor de linie.**

UDMR susține fără rezerve descentralizarea, pentru această măsură nefiind necesară modificarea Constituției României. Dacă există voință politică, cel puțin jumătate din cele 28-30 de servicii deconcentrate, sau chiar 2/3 din ele, putând fi predate autorităților administrației publice județene sau locale. Este primordial ca descentralizarea acestor servicii deconcentrate să aibă loc anterior unei eventuale regionalizări, pentru a evita lupta care s-ar da între regiunile administrative și județele existente pentru a avea sub coordonare aceste servicii publice, situație posibilă în cazul unui proces concomitent de descentralizare și regionalizare.

Doar după descentralizare ar putea urma modificarea Constituției României și introducerea sintagmei de regiune ca și autoritate a administrației publice locale, urmată apoi de adoptarea legii privind înființarea regiunilor și crearea structurilor acestora.

Cel mai important deziderat al societății românești trebuie să fi ca, **întreaga dezbatere asupra reorganizării administrativ-teritoriale să aibă loc pe baze solide de profesionalism**, să se facă o analiză clară a ceea ce s-a întâmplat cu politica de dezvoltare din România în ultimii 15 ani și pe baza acestei analize ample, să se propună soluțiile corecte, care pot asigura o relansare și reală politică de dezvoltare în România.

Dacă încercăm să deslușim motorul juridic al anunțatei regionalizări din anul 2013, am putea afirma că, **România este țara paradoxurilor**. Par a fi cuvinte grele, dar trebuie să avem în vedere că nu există nici o obligație prevăzută într-un act normativ european de a înființa regiuni administrative (existând de fapt state membre care au și altele care nu asemenea regiuni, de exemplu Ungaria și Slovacia). Prerogativa organizării administrative interne a statelor membre, este o prerogativă exclusivă a acestora, fiind supusă unor recomandări, dar nu obligației de a institui regiuni administrative.

Pe de altă parte, există obligație europeană (Regulamentul 1.053/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS)) de a avea regiuni de dezvoltare conforme cu criteriile specificate în articolul 3 al acestui act normativ european.

Și cu toate acestea, ce dorim să facem, ce este prezent azi în dezbaterea publică a unor decidenți? **Să nu se modifice cele 8 regiuni de dezvoltare, deși există obligație europeană în acest sens** (cele actuale în multe privințe necorespunzând criteriilor europene enumerate: situația geografică, socio-economică, istorică, culturală, de mediu și pragul demografic), **dar dorind să se înființeze regiuni administrative, deși nu avem obligație europeană în acest sens**.

Orice dezbatere publică despre regionalizare trebuie pornită, în opinia noastră, de la întrebarea dacă regiunile de dezvoltare, în cele 8 structuri actuale și-au îndeplinit menirea, au contribuit sau nu la ceea ce este scopul principal al politicilor de dezvoltare, conform reglementărilor europene (inclusiv prevederile Tratatului privind Uniunea Europeană). Acest scop fiind reducerea decalajelor economice dintre regiuni și dintre zonele-județele din interiorul unei regiuni de dezvoltare, vom putea trage niște concluzii.

La o primă lectură a datelor statistice oferite pe județele României de Institutul Național de Statistică (PIB/locuitor/an), vom vedea că azi există doar **2 regiuni de dezvoltare (Bucureștiul și Regiunea Vest) care au avut dezvoltare economică continuă, peste media României, raportat la intervalul anilor 1995-2011**. Celelalte 6 regiuni de dezvoltare se situează, din păcate, printre ultimele 20 de regiuni de dezvoltare ale Uniunii Europene. Poate nu întâmplător cele 2 sunt cele mai mici ale României, raportat la numărul de locuitori. Cifrele economice arată: cu cât regiunile sunt mai mari, cu atât au mai puține șanse de a reduce din decalajul care le desparte de media țării.

Dacă trecem la palierul județelor care compun cele 8 regiuni, vom vedea că rezultatele dezvoltării sunt contradictorii. Avem **2 regiuni (Vest și Nord-Vest)** unde există doar câte 1 singur județ care se dezvoltă continuu (Timiș, respectiv Cluj), **2 regiuni (Nord-Est și Sud-Vest)** în care câte 2 județe se dezvoltă (Iași și Suceava, respectiv Dolj și Gorj), **alte 2 regiuni de dezvoltare (Sud și Centru)** în care sunt câte 3 județe cu dezvoltare liniară (Argeș, Dâmbovița și Giurgiu, respectiv Alba, Brașov și Sibiu) și **1 regiune de dezvoltare (Sud-Est)** cu 4 județe componente în dezvoltare (Brăila, Buzău, Constanța și Tulcea).

Analiza evoluției diferențelor din interiorul regiunilor de dezvoltare ne oferă răspunsurile clare dacă componența actuală a regiunilor de dezvoltare a fost sau nu benefică dezvoltării comunităților locale, în cadrul

politicii de dezvoltare regională. M-aș opri la 2 regiuni (Nord-Vest și Centru), în cadrul cărora putem vedea următoarele:

- Regiunea Nord-Vest – dacă în 1995, **diferența** între primul și ultimul clasat, Cluj și Maramureș **era de 32%** (Cluj – 116% față de media regiunii, Maramureș - 82% față de media regiunii), în 2011, această **diferență a crescut la 64%, adică s-a dublat** (Cluj – 140%, Maramureș - 76%);

- Regiunea Centru – dacă în 1995, **diferența** între primul și ultimii clasati, Brașov, respectiv Alba și Harghita **era de doar 22%** (Brașov – 115% față de media regiunii, Alba și Harghita – 93% față de media regiunii), în 2011, această **diferență a crescut la 52%, adică mai mult decât s-a dublat** (Brașov – 126% și Covasna - 74%);

Situația, din păcate, este valabilă și pentru celelalte regiuni de dezvoltare. Concluzia principală care trebuie trasă nu poate fi decât că: contrar a ceea ce trebuie să fie o politică de dezvoltare bazată pe interesele comunităților locale și ale României, la noi, **numărul și actuala structură a regiunilor a adus creșterea semnificativă a decalajelor între regiuni și a decalajelor dintre județele din interiorul regiunilor.**

Foarfeca de dezvoltare între regiuni și județele componente ale regiunilor s-a deschis, cel puțin dublându-se în fiecare dintre cele 8 regiuni de dezvoltare, deși obiectivul politicii regionale la nivelul UE este exact opusul a ceea ce s-a întâmplat în România, și anume reducerea decalajelor.

În opțiunea UDMR, avem nevoie de regiuni de dezvoltare mai mici și mai multe, unite prin capacitatea și coerența lor de a se dezvolta împreună. Doar după ce problema regiunilor de dezvoltare ar fi rezolvată, trebuie discutată eventuala acordare de prerogative administrative către acestea.

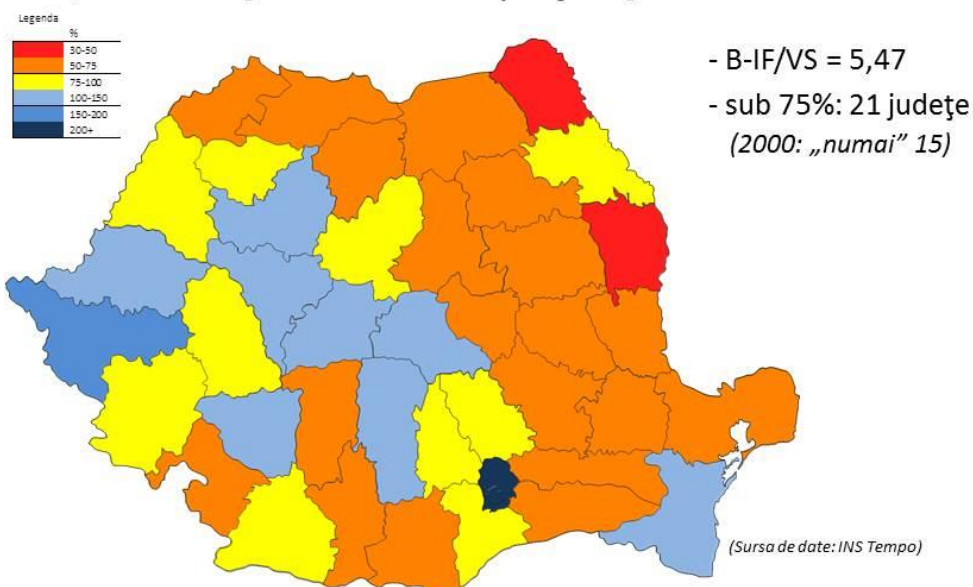
Miercurea-Ciuc, 27 martie 2013

Csák László, PhD, MeRSA

Regionalizare pentru o Românie competitivă

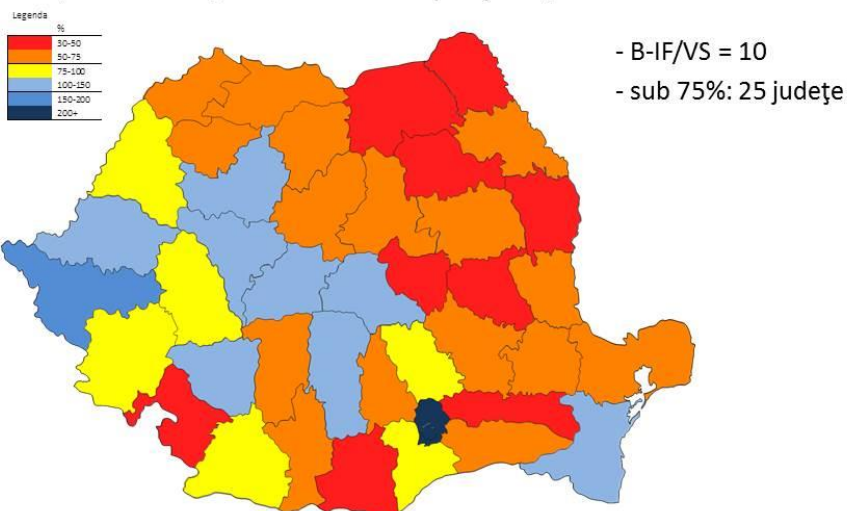
România - 2010

PIB/locuitor [100%=media pe țară]

România - 2020

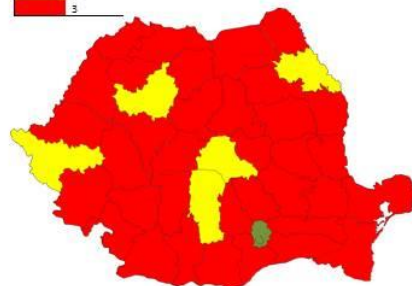
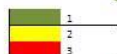
PIB/locuitor [100%=media pe țară]

Potențial de dezvoltare 1.

- PATN, localități de rang 1.

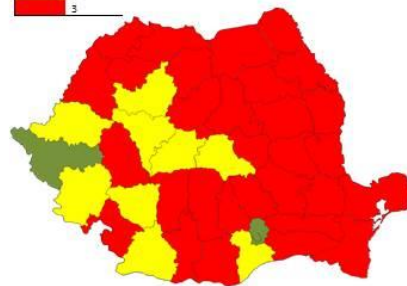
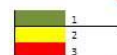

- Cercetare+Dezvoltare/PIB [%]

Potențial de dezvoltare 2.

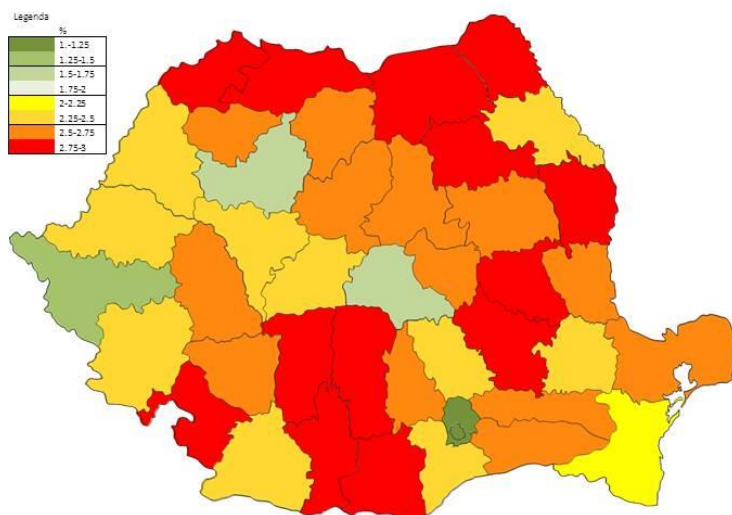

- Efecte spill over...

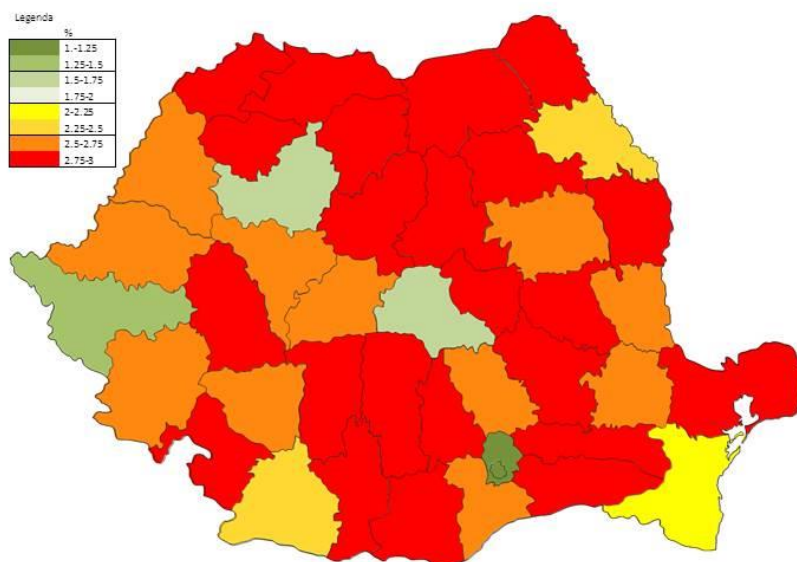

- trend PIB/locuitor (1995-2010)

Potențial de dezvoltare – cu efect spill over

Potențial de dezvoltare – cu deșertificare

Concluzii

- **Autonomie regională:**
  - Față de trendul 1997-2004
    - Cu valorile pozitive: BT, IS, VN, CL, DB, PH (6)
    - Cu valorile negative: HD, CS, AR, MH, TL, CT, BZ, BC, MS, CV, SM, BH (12)
  - Planificare regională pentru valorificarea potențialului teritorial
  - Regiuni de dimensiune redusă pentru eliminarea deșertificării
  - Parteneriat regional și instituții proprii
  - Descentralizarea Fondurilor CSC
- **Coordonare centrală:**
  - Autorități de management la nivel central
  - Identificarea obiectivelor generale:
    - PATN
    - Politicii de coeziune
    - EU2020
    - Parteneriat între regiuni și guvern
- **Mai multe atribuții pentru niveluri subregionale prin:**
  - CLLD
  - LEADER
  - ITI

Recomandările workshopului

Aproape totul DEspre Regionalizare

1. Trebuie urmărit un proces de gândire care respectă ordinea *Obiective, Instrumente, Reglementare și Implementare*, nu un proces care începe cu trasarea hotarelor.
2. Realizarea bunei guvernări și a democrației se poate face prin descentralizare, prin luarea în considerare a sensibilităților teritoriale și printr-un sistem apropiat de cetățean.
3. Reforma trebuie să asigure protecție față de riscurile reprezentate de corupție și birocratizare.
4. Trebuie fortificată capacitatea de administrare a comunităților locale și microregionale.
5. Identitățile regionale trebuie fortificate prin intermediul mass-mediei regionale.
6. În centrul politicilor de dezvoltare trebuie să fie cetățeanul și comunitățile locale.
7. Trebuie luate în considerare reglementările NUTS și obiectivele Strategiei Europa 2020, dar nu ca recomandări obligatorii, ci ca posibilități, alternative.
8. Interesele comunităților locale – inclusiv a minorităților naționale – trebuie impuse pe parcursul procesului de reformă.
9. Rolul administrației de la nivelul intermediar (județele) trebuie crescut și fortificat.
10. Aplicarea prevederilor PATN și a legii descentralizării.
11. Pentru atingerea obiectivelor de coeziune teritorială sunt necesare regiuni de dimensiuni mai mici.
12. Planificare și utilizarea fondurilor CSC trebuie descentralizată, menținând coordonarea centrală și introducând noi niveluri regionale, cum ar fi LEADER, CLLD, ITI.
13. Trebuie asigurat spațiu de expunere și de realizare a inițiativelor locale, microregionale și regionale, renunțând la obiceiurile schematice, centralizate, care au fost caracteristice perioadei 2007-2013.

Miercurea-Ciuc, la 27 martie 2013.

Dispozițiile administrative din

Poziția serviciilor Comisiei cu privire la dezvoltarea unui Acord de parteneriat și a unor programe în ROMÂNIA în perioada 2014-2020

Evaluarea generală și îmbunătățirea capacităților administrative

Este necesar ca mai multe deficiențe structurale, care au îngreunat intervenția fondurilor structurale și a Fondului de coeziune în cursul perioadei actuale de programare, să fie abordate în mod corespunzător:

- ***Lipsa de cooperare și chiar neîncrederea între instituțiile publice, subminând sinergiile și complementaritățile;***
- ***Mecanismele de consultare sunt deseori formale, nu permit obținerea unui feedback util și sunt ineficiente, deoarece numeroși parteneri socioeconomiци – organizații neguvernamentale (ONG-uri), în special – de multe ori nu dispun de profesionalismul sau chiar de independența corespunzătoare;***
- ***Funcționarea comitetelor de monitorizare este în mare măsură nesatisfăcătoare, artificială și formală, cu o lipsă de participare a părților interesate și absența asumării;***
- ***Absența unor structuri administrative la nivel regional subminează capacitatea autorităților naționale de a dialoga cu partenerii regionali și de a sprijini strategii regionale;***
- ***Funcționarea instituțiilor naționale competente în domeniul achizițiilor publice a ridicat, de asemenea, preocupări serioase, confruntându-se cu mai multe deficiențe, inclusiv lipsa de coerență, lipsa de cooperare și neîncrederea între instituții, calitatea neuniformă a deciziilor pronunțate sau utilizarea de verificări redundante și formaliste.***

Principiul-cheie al bunei gestiuni financiare rămâne baza pentru dezvoltarea sistemelor de gestionare și control în următoarea perioadă de programare. Pentru politica de coeziune, sistemele de gestionare și control pentru perioada 2014-2020 ar trebui să se bazeze pe rezultatele pozitive din perioada 2007-2013. În ceea ce privește dezvoltarea rurală, România ar trebui să asigure un mediu eficace și eficient de control și să fie în măsură să confirme în avans statutul operațional al sistemelor sale de control.

Deficiențele confirmate în funcționarea gestionării fondurilor structurale vor trebui depășite prin punerea în aplicare, în special, a măsurilor impuse în Planul de acțiune prioritar pentru consolidarea absorbției de fonduri structurale și prin depunerea unor eforturi speciale pentru simplificarea procedurilor de gestionare.

Va fi necesară îmbunătățirea și mai mare măsură a independenței, profesionalismului, motivației și responsabilității autorităților de management. În ceea ce privește autoritățile de management, o atenție deosebită ar trebui, de asemenea, acordată cooperării cu direcțiile de sector din cadrul ministerelor de resort respective (autoritățile de management nu ar trebui să le înlocuiască pe acestea din urmă drept singurele organisme legitime de elaborare a politicilor, ci ar trebui, în schimb, să integreze mai bine aceste politici naționale în strategiile și mecanismele lor de finanțare), precum și coordonării organismelor intermediare.

În ceea ce privește autoritatea de audit, ar trebui avută în vedere concentrarea activităților de audit în cadrul biroului național, în contextul dificultăților de coordonare întâmpinate și al expunerii în mai mare măsură a birourilor regionale la influențele politice locale, care le afectează independența.

În ceea ce privește achizițiile publice și funcționarea instituțiilor naționale competente, recomandările care decurg din evaluarea desfășurată de serviciile Comisiei ar trebui puse în aplicare în mod corespunzător.

Prin urmare, pentru fondurile CSC, România este încurajată să reflecteze, în lumina aspectelor de mai sus, asupra modului prin care buna gestiune financiară ar putea fi și mai mult consolidată prin aplicarea simplificării, a unei mai bune coordonări a fondurilor și programelor, precum și prin reducerea costurilor și a sarcinii administrative pentru beneficiari și pentru politica de coeziune, prin extinderea utilizării posibilităților de e-coeziune.

Sprrijin pentru beneficiari pentru asigurarea realizării proiectelor și reducerea sarcinii administrative

Ar trebui depuse eforturi suplimentare pentru consolidarea capacităților beneficiarilor. În timp ce pentru beneficiarii mai mari poate fi furnizată direct o asistență personalizată, însoțită de un angajament ferm și de o restructurare și o consolidare endogenă adecvată, pentru sectoarele care includ o gamă mai largă de beneficiari mai mici și mai eterogeni ar trebui direcționată o asistență eficientizată (orientare adaptată, birouri de asistență, difuzarea de documente standardizate etc.).

În ceea ce privește sprijinul FSE, ar trebui, de asemenea, asigurată o abordare revizuită și mai echilibrată, concentrând resursele de finanțare asupra unei mase critice de beneficiari mai mari și care dețin capacitățile necesare, în timp ce, simetric, necesitățile unor comunități mai mici ar putea fi abordate prin cereri de propuneri specifice, referitoare la proiecte mai mici care beneficiază de rate mai mari de cofinanțare.

Mai presus de toate, ar trebui redusă sarcina administrativă a beneficiarilor, pentru toate etapele critice ale ciclului proiectului (cerere de finanțare, verificarea plății, precum și raportarea și monitorizarea). Simplificarea ar trebui să asigure proporționalitatea corespunzătoare a cerințelor aplicabile cu capacitatea beneficiarilor, precum și cu riscurile implicate, privind verificarea plății.

Parteneriatul

Structurile și acordurile de parteneriat la nivel național, regional și local ar trebui consolidate pentru a contribui nu doar la etapa pregătitoare a programelor, ci și de-a lungul punerii în aplicare.

România ar trebui să își continue eforturile de consolidare a capacității partenerilor sociali și a ONG-urilor pentru monitorizarea fondurilor europene, cu scopul de a spori contribuția acestora, de exemplu, în cadrul comitetelor de monitorizare.

Monitorizare și evaluare

Sistemele de monitorizare și evaluare trebuie ajustate pentru a satisface cerințele și obiectivele noilor reglementări, în special în ceea ce privește axarea pe performanță și pe rezultate. Mai mult decât atât, este esențială o mai bună utilizare a rezultatelor evaluării, care necesită, la rândul său, ca evaluările să fie corect concepute și planificate și să se concentreze asupra unor recomandări concrete, care pot fi puse în practică în etapele adecvate ale ciclurilor de programe și proiecte. Părțile interesate, inclusiv beneficiarii, trebuie asociați pe parcursul procesului de evaluare, inclusiv pe parcursul concepției și planificării.

Ar trebui abordate deficiențele detectate în sistemul informațional existent (SMIS) și ar trebui optimizată utilizarea sistemului, care nu a fost întrebuințat ca instrument de management, recurgându-se la sisteme paralele pentru unele proceduri.

Acest sistem ar trebui modernizat astfel încât să asigure o tranziție efectivă și fără probleme la viitoarea perioadă de programare pentru a respecta cerința de reglementare. De asemenea, acesta ar trebui adaptat nevoilor tuturor fondurilor europene, în special ale FSE. La nivelul beneficiarilor, este nevoie de orientări clare cu privire la datele care urmează a fi introduse în sistem, respectând principiile proporționalității.

Consiliul Județean Harghita, în calitate de actor principal al politicii de dezvoltare din regiune, prin măsurile de dezvoltare aflate la dispoziție, lucrează în scopul dezvoltării nivelului de trai al locuitorilor din județ. Elaborarea diferitelor programe de dezvoltare și implementarea lor cu succes, respectiv asumarea rolului necesar în domeniul politicilor de dezvoltare, presupune realizarea de analize și materiale de specialitate.

Principala atribuție a Biroului de Analiză și Sinteză este pregătirea de materiale și analize de specialitate în vederea înlesnirii procesului de luare a deciziilor și are totodată următoarele obiective:

- urmărirea proceselor macroeconomice și economico-sociale locale;
- reflectarea asupra proceselor din domeniul politicii de dezvoltare;
- interpretarea evenimentelor politice de la nivel național;
- extinderea bazei de cunoștințe în domeniul dezvoltării regionale;
- sprijinirea elaborării politicilor de specialitate, strategiilor județene și regionale;
- urmărirea rezultatelor obținute la nivelul societății prin implementarea diferitelor programe și proiecte;
- pregătirea de propuneri în domeniul programelor de dezvoltare;
- elaborarea de materiale de lobby, accentuarea intereselor județene și regionale.